

Силабус курсу Сучасні концепції суспільної географії

Освітній ступінь – магістр
Галузь знань: 10 Природничі науки
Спеціальність: 106 Географія
Освітньо-професійна програма «Географія»
Кількість кредитів – 4
Рік підготовки, семестр – 1 рік, 2 семестр
Компонент освітньої програми: обов'язковий
Дні занять: згідно розкладу занять
Консультації: згідно графіку індивідуальних занять
Мова викладання: українська

Керівник курсу

к. геог.н., викл. Гавришок Богдан Борисович

Контактна інформація

gavrok2911@tnpu.edu.ua; 0352-43-61-54

Опис дисципліни

Курс «Сучасні концепції суспільної географії» є однією із базових дисциплін при підготовці магістрів географів. Він забезпечує формування цілісного уявлення про парадигми, теорії і концепції на яких вибудовуються суспільно-географічні дослідження. Він є логічним завершенням вивчення низки галузевих суспільно-географічних дисциплін.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Сучасні концепції суспільної географії» є формування у здобувачів вищої освіти здатності швидко і якісно аналізувати суспільно-географічну інформацію з різних джерел, використовувати методи і прийоми суспільно-географічних досліджень, а також правильно розуміти суть суспільно-географічних теорій і концепцій; коректно використовувати сучасні методи суспільно-географічних досліджень: просторового, системного та статистичного аналізу, математичного моделювання, математичних методів та комп'ютерних технологій при вирішенні конкретних наукових задач, що лежать в об'єктно-предметному полі дослідження суспільної географії.

Навчальний контент

	Тема	Результати навчання
	Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи сучасних концепцій суспільної географії	
1	Тема 1. Вступ. Об'єкт і предмет суспільної географії	Знає філософські основи професійного спрямування, розуміє методологічні засади географічної науки і застосовує їх у процесі вирішення практичних завдань. Вміє застосовувати навички дослідницької діяльності у вивченні географічних наук, природних і суспільних явищ соціальнопедагогічних процесів, окремої особистості, у вирішенні важливих професійних
2	Тема 2. Зміст, структура, зв'язки та функції суспільної географії	
3	Тема 3. Особливості історичного розвитку суспільної географії	

4	Тема 4. Вплив різноманітних факторів на формування концепцій у суспільній географії	проблем. Формулювати нові гіпотези та наукові задачі в області географії, застосовувати сучасні наукові методи дослідження та інформаційно-комунікаційні технології.
Змістовий модуль 2. Теоретико-методологічні основи сучасних концепцій суспільної географії		
5	Тема 5. Географо-екологічні теорії і концепції	Знає та розуміє сутність сучасних концепцій суспільної географії, принципи структурної і функціональної територіальної організації суспільства. Вміє давати характеристику географічного об'єкта чи явища, об'єктивно оцінювати події, що відбуваються в галузі природничої і суспільної географії. Знає та розуміє природні особливості та закономірності розвитку природних умов свого регіону. Вміє використовувати теоретичні узагальнення та методологічні принципи для встановлення теоретичної достовірності нових географічних теорій, концепцій, доктрин, гіпотез, методів та їхньої науково-практичної перспективності.
6	Тема 6. Географо-демосоціальні теорії і концепції	
7	Тема 7. Геоекономічні теорії і концепції	
8	Тема 8. Географо-політичні теорії, концепції та доктрини	
9	Тема 9. Система методів суспільної географії через призму суспільногеографічних теорій і концепцій	

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК 1	Здатність до аналізу філософських основ професійних знань, дотримання методологічних норм і застосовування їх у процесі вирішення проблемних ситуацій, до постійного підвищення освітнього та наукового рівня, актуалізації й реалізації особистісного потенціалу.
ЗК 2	Здатність аналізувати, порівнювати, синтезувати, систематизувати, узагальнювати, генерувати ідеї, набувати нові компетенції змісту географічної науки, встановлювати причинно-наслідкові, просторові (геопросторові, територіальні), логічні, функціональні зв'язки.
ЗК 3	Здатність застосовувати навички дослідницької діяльності у вивченні природних і суспільних явищ, соціально-педагогічних процесів, важливих професійних проблем.
СК7	Здатність використовувати методологічні принципи для встановлення теоретичної достовірності нових географічних теорій, концепцій, доктрин, гіпотез, методів та їхньої науково-практичної перспективності.
СК9	Здатність розуміти сучасні суспільно-географічні концепції, володіти основами дослідницької діяльності, застосовувати методики суспільногеографічних досліджень.
СК15	Здатність розбиратися у сучасній геополітичній ситуації, політико-географічних проблемах з метою формування особистості з адекватною громадянською позицією, з'ясовувати небезпечні глобальні тенденції і глобальні проблеми розвитку людства та здійснювати пошуки шляхів їх подолання.
СК 16	Здатність до практичної діяльності зі збору первинної інформації, її представлення та аналізу, визначення складових територіальної організації і рівня обслуговування населення окремими галузями сфери послуг України та її регіонів, в тому числі медичної географії.
СК 17	Здатність вивчати та аналізувати проблеми відтворення населення, функціонування міст що зумовлені демографічними та соціально-економічними чинниками.

Літературні джерела

1. Воронін І. М., Яковенко І. М. Теорії і концепції сучасної суспільної географії: інформаційна складова. *Ученые записки Таврического национального университета им. В.И. Вернадского. Серия: География*. Том 24 (63), № 1., 2011 р. С. 148-160.
2. Круль В. П. Теорія і методологія географічної науки (ретроспективний огляд до 70-80-х рр. XX ст.) : навч. посібник. Чернівці : ЧНУ, 2018. 344 с.
3. Немець К., Сегіда К., Немець Л. Багатовимірний аналіз у суспільній географії (нетрадиційні методи) : монографія. Харків: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2016. 120 с.
4. Немець К. А., Немець Л.М. Просторовий аналіз у суспільній географії: нові підходи, методи, моделі: монографія. Харків: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2013. 228 с.
5. Сегіда К. Суспільно-географічна концепція геодинамічної системи регіону. *Часопис соціально-економічної географії*. Вип. 22 (1), 2017. С. 53-61.
6. Соціальна географія : підручник / за ред. Л. Немець та К. Мезенцева. Київ : Фенікс, 2019. 304 с.
7. Топчієв О. Г. Основи суспільної географії. Одеса, 2001. 345 с
8. Шаблій О.І. Основи загальної суспільної географії : підручник. Львів: Видавничий центр ЛНУ, 2003. 443 с.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час модульних контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час виконання лабораторних завдань на заняттях.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1 (теми 1-4) усне опитування, тести, завдання	35
Модуль 2 (теми 5-8) усне опитування, тести, завдання	35
ІНДЗ	10
Підсумковий контроль (теми 1-9) – тести, завдання	20

До силабусу також готуються матеріали навчально-методичного комплексу:

- 1) Навчальний контент (розширений план лекцій)
- 2) Тематика та зміст практичних робіт
- 3) Завдання для підсумкового контролю (тести, екзаменаційні питання)
- 4) Електронне навчання в системі MODLE